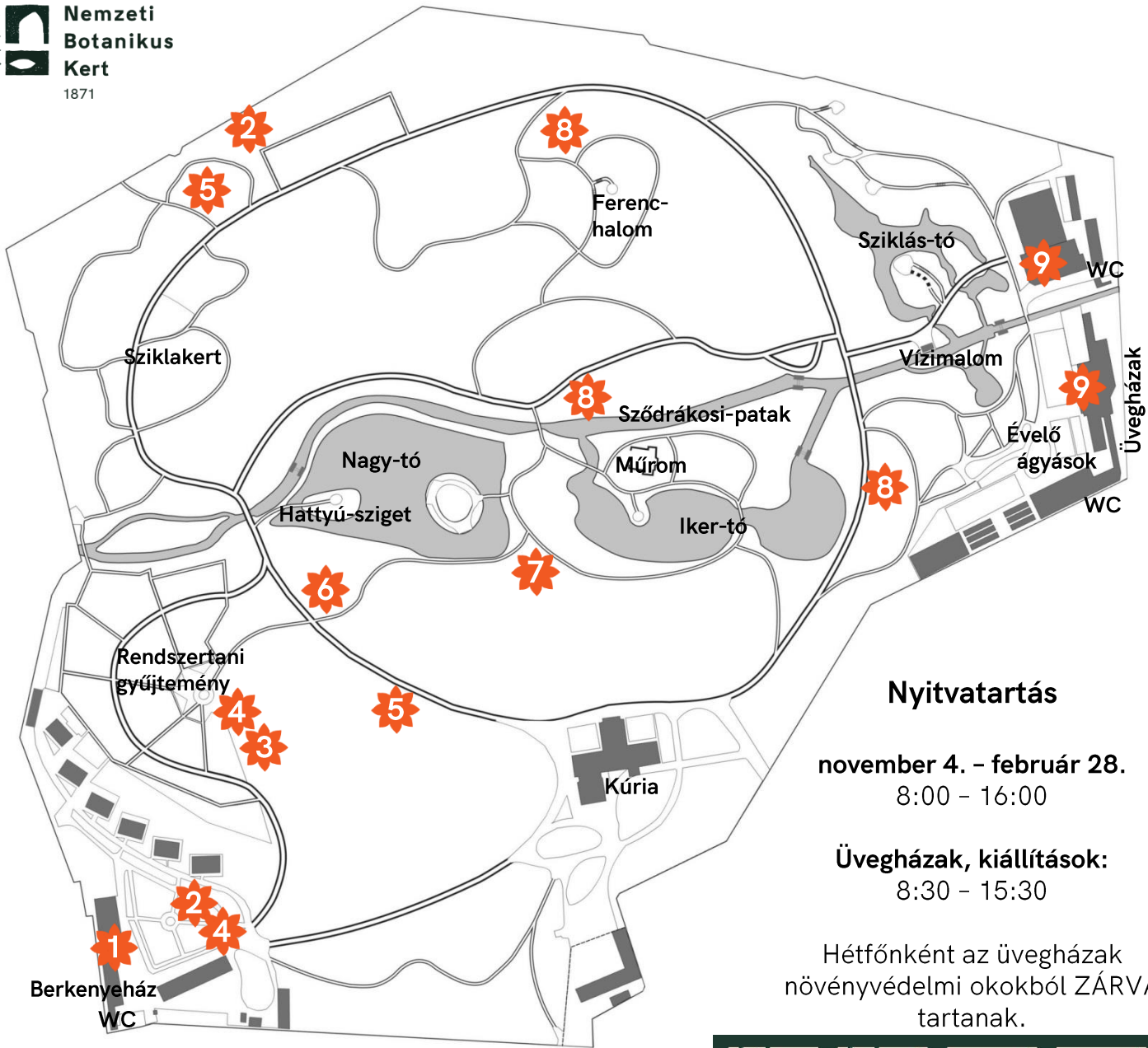

A tél érdekességei

Nemzeti Botanikus Kert
Vácrátót

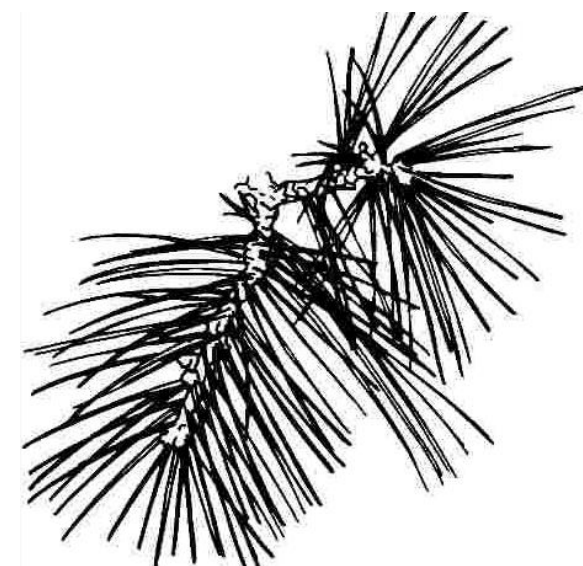

Nyitvatartás

november 4. – február 28.
8:00 – 16:00

Üvegházak, kiállítások:
8:30 – 15:30

Hétfőnként az üvegházak növényvédelmi okokból ZÁRVA tartanak.

Tarkakérgű fenyő (*Pinus bungeana*)

 Térképes útmutatónk abban segít, hogy az aktuálisan virágzó fajok, vagy más időszakú látnivalók közül néhányat könnyedén megtaláljon Kertünkben.

Köszönjük, hogy az utakon maradnak!

↑
Bejárat

www.botanikuskert.hu

Karácsony hava, Boldogasszony hava, Bőjtelő hava

Télen csendes, eseménytelen a kert, de korántsem unalmas, s ha valaki olyan szerencsés, hogy hangulatos hóesésben vagy egy száraz hideg napon érkezik a kertbe, mikor a levegőből kicsapódó pára zúzmaratúkkal cifrázza a csupasz ágakat, felejthetetlen látványban lesz része. A hőmérséklet télen, mint általában egész évben, néhány fokkal alacsonyabb a környék, főleg a főváros átlaghőmérsékleténél, s néhány száraz évtől eltekintve, kertünkben hetekig hó borít mindent.

1 Sétánkat kezdetjük a **Berkenyeházban**, ahol megismerkedhetünk a botanikus kertek szerepével, betekinthezünk a magbank rejtelmeibe. A kiállítás rávilágít a biológiai sokféleség szerepére életünkben és megőrzésének jelentőségére. Itt tekinthető meg a Kert egyik vadgesztenyefájában talált világháborús idők idéző pisztoly is. A több évtized alatt hatástalanná korrodálódott lőfegyver – a fatörzs érintett szeletével együtt – került bemutatásra.

2 A lombhullás után a téli kertben nagyobb figyelmet kapnak az örökzöldek. Az Örökzöldkert közepén egy igazi különlegesség, a kínai eredetű **tarkakérgű fenyő** (*Pinus bungeana*) bújik meg. Észak és Közép-Kínából származik. Különleges habitusa és látványos "terep-színű" kérge miatt nagy díszítőértékkel bír. A Buddhista templomok és kolostorok elmaradhatatlan, hosszú életet jelképező növénye. Lassú növekedése és felfelé törő koronája miatt családi házak kertjében is ültethető. Rugalmas, viszonylag hosszú (5 – 10 cm) tűi hármassával állnak. Tobozai szűrős pikkelyűek.

3 A Rendszertani gyűjteményben a legnagyobb állományt alkotó bambuszunk, a **Meyer-bambusz** (*Phyllostachys meyeri*) dús lombja zöldell egész télen. A közhiedelemmel ellentétben a pázsitfűfélékhez tartozó bambuszokhoz nem csak trópusi növények tartoznak, jónéhány fajuk fagyűrű. Ezek közé tartozik a **Meyer-bambusz** is, mely egyike a legedzettebb bambuszoknak, -30 °C -ig télálló. Nádjai 10 méter magasságig nőnek, átmérőjük eléri a 7-8 centimétert. Jellegzetessége a szárcsomók alatti fehér gyűrű.

A bambuszok jó határozókulcsa a szárhüvelyük, a Meyer-bambuszé világos vörösesbíbor színű, sűrű barna pontokkal és foltokkal tarkítva. Őshazája Hunan tartomány déli vidékein, laza, nyílt erdőkben, 600 méter magasság körül van. Könnyen hasítható nádjából bútorokat, edényeket, kosarakat, mezőgazdasági tám-rendszereket, kerítésleceket készítenek. Rügye ehető, de nem tartozik a legízletesebb bambuszok közé.

4 Nagyon mutatós örökzöld cserje a **japán szentfa** (*Nandina domestica*), mellyel az Örökzöldkertben és a Rendszertani gyűjteményben is találkozhatunk. Kecses-ségét kétszeresen szárnyasan összetett levelei fokozzák. Legfeltűnőbb dísz az ősszel kifejlődő, télen pirosuló, borsó nagyságú terméseinek bugája. Enyhén fagyér-zékeny növény melynek, minden része mérgező. A Hima-lájától Japánig honos.

5 Észak-amerikai tansétánk 6. állomásaként is találkozhatunk az **amerikai lilabogyóval** (*Callicarpa americana*), melynek nemcsak termése, hanem virága is lila színű. Ősszel könnyű felismerni jellegzetes, apró, élénk lila, fényes, bogóyszerű csonthéjas terméseiről, melyek sűrű csoportokban borítják az ágakat, és rendszerint tél végéig a bokron maradnak. Terméseit sokféle madár, sőt emlősállatok is szívesen fogyasztják. Gyors növekedésű, laza ágrendszerű, lombhullató cserje. Talajokban nem válogat, de a nedvesebb helyeket szereti legjobban.

6 A Nagy-rét szélén a sűrűn növő tiszafák között zöldell egy közeli rokonuk a **japán áltiszafa** (*Cephalotaxus harringtonia*) néhány bokra. Sötétzöld tűleveleik a tiszafa leveleihez hasonlóan az ágak két oldalán fésűsen rendeződnek el, de annál lényegesen nagyobbak. Magjuk is jóval nagyobb a tiszafaénál, s nem felül nyitott, piros magköpeny, hanem barnára érő húsos burok veszi körül őket. Eredeti termőhelyükön értékes, kemény fájukat sokféle célra használják. A népi gyógyászatban vérzés-csillapító, gyulladáscsökkentő szerek alapanyagai. A magvakat borító köpenyt és a magokat (főként Japánban) főzve és nyersen is fogyasztják. A magvakból sajtolt olajat mécsesekben használják.

7 A Nagy-tó felé tartó út bal oldalán **ráncoslevelű bangiták** (*Viburnum rhytidophyllum*) kisebb csoportja dacol a hideggel. Nagyon kemény teleken ugyan néha lehullatja lombját, de általában a hideg hatására csak begöngyölnének fénylő, sötétzöld színű, nemezesen szőrös fonákú, hosszúkás tojásdad levelei. Nagy, lapos, ernyő alakú virágzatba tömörülő virágaiból fényes piros, majd feketére érő termések fejlődnek. Kína középső és nyugati területeiről származik. Az üde, tápanyagban gazdag talajt, s a napos-félmárnyékos élőhelyet kedveli. Mivel jól tűri a városi körülményeket, gyakran ültetik nagyobb közparkokba is.

8 A halkán, óvatosan sétáló látogatók sok érdekes megfigyelést tehetnek ilyenkor a **madáretetők** környékén. A hat nagy etetőben, időjárástól függően, 250-300 kg napraforgómagot kínálunk tollas barátainknak. Nagy a madárforgalom: meggyvágók, pintyék, zöldikék, tengelicek, hangos verébcapatok bukkannak fel az állandóan jövő-menő cinkék között, míg a fakopáncsok, csúszkák inkább a felfüggesztett marhafaggyút kedvelik. Néha egy-egy énekesmadarakra vadászó karvaly, vagy sajnos házimacska okoz riadalmat az etetőknél.

9 Nagy hidegben különösen jól esik ellátogatni a melegégövi növényekhez. A **Pálmaházban** a trópusi növények (pálmák, kontyvirágfélék, gyömbérfélék, banán, papaja, stb.) igényeihez alkalmazkodva 22-26 °C van. Az **Orchidea- és Broméliaházban** fán élő orchideák, broméliák, begóniák vannak és szubtrópusokon honos golgotavirágok futnak az állványokra. Itt „csak” 18-22 °C szükséges a téli időszakban. A **Kaktusz- és Pozsgásházban** nemcsak a szárazságtűrő növényeket tanulmányozhatják látogatóink, hanem megismerkedhetnek a sivatagok világával, és a szárazsághoz való növényi alkalmazkodás eseteivel is.

Kérjük, az ajtókat csukják be maguk után!